

NORGES HØYESTERETT

Den 21. desember 2017 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Bergsjø, Falch og Høgetveit Berg i

HR-2017-2447-U, (sak nr. 2017/2090), straffesak, anke over dom:

A (advokat Espen Wangberg)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke over domfellelse for befatning med narkotika, jf. straffeloven § 231 første ledd.
- (2) A ble 16. august 2016 satt under tiltale for en narkotikaovertrødelse og en overtrødelse av vegtrafikkloven. Saken for Høyesterett gjelder i første rekke narkotikaovertrødelsen, hvor grunnlaget for tiltalen var:

"Mandag 13. juni 2016 kl. 14.30 i Grønland 2A i Oslo, oppbevarte han 48,34 gram hasj og 200 tabletter Rivotril, inneholdende det narkotiske virkestoffet klonazepam."
- (3) A ble på det nevnte tidspunktet pågrepet av politiet på toalettet på et utested i Oslo, med en pose som inneholdt de omtalte narkotiske stoffene. Han forklarte at han bare hadde holdt posen på forespørsel fra en for ham ukjent mann, mens vedkommende var på toalettet.
- (4) I Oslo tingretts dom 9. september 2016 ble A frifunnet for denne tiltaleposten. Meddommerne mente at det ikke kunne ses helt bort fra at As forklaring kunne være riktig. Fagdommeren stemte for domfellelse. For overtrødelsen av vegtrafikkloven – kjøring uten gyldig førerkort – ble han dømt til en bot på 10 000 kroner.
- (5) Påtalemyndigheten anket til Borgarting lagmannsrett, som avsa dom 24. oktober 2017 med denne domsslutningen:

"A, født 00.00.1976, dømmes for overtredelse av straffeloven (2005) § 231 første ledd, sammenholdt med straffeloven § 79 a og det forhold som ble rettskraftig avgjort ved Oslo tingretts dom 9. september 2016, til fengsel i 70 - sytti - dager."

- (6) Lagmannsretten bygget domfellelsen for narkotikalovbruddet på at det kunne utelukkes at As forklaring var riktig.
- (7) A har anket dommen til Høyesterett. Han anfører at saken ikke var tilstrekkelig opplyst i lagmannsretten, fordi forklaring ikke ble gitt av den personen som oppholdt seg på toalettet. Politibetjenten som pågrep A, oppga hans navn først under sin forklaring i lagmannsretten, og betjenten ga også ellers en mer detaljert forklaring der. Det tilsier at lagmannsretten hadde plikt til å sørge for bedre opplysning av saken etter straffeprosessloven § 294. A har også anket over straffutmålingen.
- (8) *Påtalemyndigheten* har anført at det ikke foreligger saksbehandlingsfeil og slutter seg ellers til lagmannsrettens dom.
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at A ble frifunnet for narkotikaovertrødelsen i tingretten, men domfelt i lagmannsretten. Anken kan da bare nektes fremmet dersom Høyesteretts ankeutvalg enstemmig finner det klart at den ikke vil føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. En beslutning om å nekte anken fremmet, skal være begrunnet, jf. § 323 andre ledd andre punktum.
- (10) Lagmannsretten skal etter straffeprosessloven § 294 "våke over at saken blir fullstendig opplyst". I Rt-2008-605 avsnitt 14 er rekkevidden av plikten beskrevet slik:
- "Rekkevidden av rettens plikt etter § 294 beror på sakens omstendigheter, med det generelle bevisbilde som utgangspunkt for vurderingen. Et sentralt moment er hvor alvorlig saken er. I tillegg vil det kunne ha betydning om opplysningene gjelder et viktig punkt i saken, om de antas å være til tiltaltes gunst, og om de kan fremskaffes ved rimelig innsats av tid, penger og andre ressurser i forhold til hva man må regne med kan oppnås."**
- (11) Av rettspraksis følger også at den rett som har behandlet saken, generelt sett antas å har best oversikt over bevisituasjonen, og dermed har det beste grunnlaget for å vurdere om saken er blitt fullstendig opplyst. Det skal derfor vises "en viss forsiktighet" med å sette en dom til side på dette grunnlaget, se for eksempel Rt-2013-905 avsnitt 32.
- (12) I dette tilfellet må personen på toalettet anses som et sentralt vitne. Fordi identiteten var ukjent for forsvareren frem til ankeforhandlingen, fikk han ikke anledning til å be om at vitnet ble innkalt for å få As forklaring kontrollert. Politiet hadde heller ikke innhentet tekniske bevis, for eksempel fingeravtrykk på bæreposen, som kunne bekrefte eller avkrefte As forklaring.
- (13) Hvorvidt det var en feil av lagmannsretten å unnlate å innhente vitnets forklaring, beror imidlertid på bevisituasjonen for øvrig. Lagmannsretten uttalte i den forbindelse:
- "For helhetens skyld tilføyer lagmannsretten at den ikke kan se at politiets eventuelt manglende eller mangelfulle etterforskning og forfølgelse av den personen som tiltalte hevder han mottok posen av, får noen betydning for skyldspørsmålet i saken."**
- (14) Jeg oppfatter dette slik at lagmannsretten her bygger på at det – selv uten forklaring fra vitnet – ikke var tvil om det bevismessige grunnlaget for straffeskylden. Lagmannsretten viser til at A også var i besittelse av et større kontantbeløp, og at det fremstår som "helt usannsynlig" at en fremmed skulle overlate ham en slik mengde narkotika for å besøke toalettet.

- (15) I lys av det samlede bevisbildet som forelå, kan ankeutvalget ikke se at det var en saksbehandlingsfeil at lagmannsretten da unnlot å sørge for at vitnet ga forklaring.
- (16) Det er heller ingen saksbehandlingsfeil knyttet til at politibetjenten angivelig ga en mer detaljert forklaring i lagmannsretten enn han hadde gjort i politirapporten og i tingretten. Slike forhold vil inngå i lagmannsrettens samlede bevisbedømmelse.
- (17) A har også anket over straffutmålingen.
- (18) Lagmannsretten har med utgangspunkt i Rt-2012-1297 kommet til at straffen for oppbevaring av rivotriltablettene som et utgangspunkt er fengsel i 80 dager. Det er deretter gjort et tillegg på 10 dager for oppbevaring av hasjen, og bare et beskjedent tillegg for overtredelsen av vegtrafikkloven.
- (19) Disse utgangspunktene er etter ankeutvalgets syn riktige.
- (20) Lagmannsretten gjorde deretter et fradrag for lang saksbehandlingstid, slik at straffen ble fastsatt til fengsel i 70 dager. Ankeutvalget er enig med lagmannsretten i at fradraget etter omstendighetene er "noe mer enn det strengt tatt er dekning for".
- (21) I et tilfelle som dette er det verken grunnlag for samfunnsstraff eller for en helt eller delvis betinget reaksjon.
- (22) Det er da intet åpenbart misforhold mellom den straffbare handling og den straffen som er utmålt, jf. straffeprosessloven § 344.
- (23) Ankeutvalget finner det på denne bakgrunn klart at anken ikke kan føre frem.
- (24) Beslutningen er enstemmig.

SLUTNING :

Anken tillates ikke fremmet.

Ingvald Falch
(sign.)

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Borgar Høgetveit Berg
(sign.)

Riktig utskrift: